

Sayı : B.17.0.SGB.0.10.00.00 - 610 - 3087
Konu : Soru Önergesi

24.1.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/10549 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK: Soru Önergesi cevabı (... sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın Umut ORAN’a Ait 7/10549 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Ankara'nın Keçiören ilçesinde ikamet eden 74 yaşındaki vatandaş Abdullah Dürük TBMM'de beni ziyaretinde yaşadığı sıkıntıları dile getirdi. İller Bankası (İLBANK) ve Karayolları Genel Müdürlüğü'nden işçi olarak emekli olan Abdullah Dürük daha önce aldığı borç ve kredi nedeniyle 3 ayda eline sadece toplam 900 TL maaş geçtiğini, eşinin ameliyat geçirdiğini, kızının engelli, evdeki oğlunun işsiz olduğunu belirtmektedir. Vatandaşımızın anlatımları karşısında;” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Abdullah DÜRÜK'ün 35 yaşındaki bekar kızı Derya DÜRÜK Hacettepe Üniversitesi Hastanesinden aldığı %40 engelli raporuna rağmen niçin kendisine engelli aylığı bağlanmamaktadır? “Zihinsel, ruhsal, davranışsal bozukluk” teşhisiyle Hacettepe Hastanesinden verilen %40'lık engelli olduğunu gösteren heyet raporunun bir geçerliliği yok mudur?

SORU 3: Derya DÜRÜK'e engelli aylığı verilmemesinde, babasının eline aylık olarak 300 TL aylık geçmesinin etkisi nedir?

CEVAP 1-3: “2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları ile Özürlü ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun” kapsamında, muhtaç durumdaki özürlü ve yaşlı vatandaşlarımıza maaş bağlanması ile ilgili başvurular Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının Mütevelli Heyetlerince değerlendirilerek muhtaçlık kararı verilmektedir. Bu nedenle, adı geçen rapor ile birlikte İlçe SYDV'ye başvurusu halinde talebi değerlendirilecektir.

Talebin değerlendirme aşamasında, %40 oranında özürlü olduğunu yetkili hastanelerin birinden almış olduğu raporla kanıtlaması ve başvuran kişinin 2022 sayılı Kanun doğrultusunda belirlenen ve 2012 Temmuz-Aralık dönemi için geçerli muhtaçlık sınırı olan 115,97 TL'den az geliri bulunduğu takdirde SYD Vakfı Mütevelli Heyeti tarafından verilecek muhtaçlık kararına istinaden başvuru tarihini takip eden aybaşından hak etmek üzere aylığı bağlanabilecektir.

SORU 2: Beş kişilik bir aile 3 aylık olarak ele geçen toplam 900 TL ile nasıl geçinecek?

CEVAP 2: Açlık ve yoksulluk sınırları TÜİK tarafından Avrupa Birliği'nin istatistik kurumu olan Eurostat tarafından kullanılan kriterler baz alınarak hesaplanmakta olup; hesap verilebilir bir nitelik arz etmektedir. Ancak bunun dışında ülkemizde nesnel bir ölçüt gözetilmeden çoğu

zaman fiili durumu yansıtmaktan uzak bazı açlık ve yoksulluk sınırı hesaplamaları da yapılmaktadır.

Öte yandan belirli oranda enflasyon ile yüz yüze olan ülkelerde açlık ve yoksulluk sınırları artma eğilimindedir. Ancak böyle durumlarda önemli olan açlık ve yoksulluk sınırlarının yükselmesi değil; açlık ve yoksulluk oranlarının azaltılmasıdır.

Ülkemizde, son yıllarda uygulanan politikalar ve alınan kararlar sonucu kişi başına düşen milli gelirin 10 bin dolarlar seviyesine çıkarılması, işsizlik oranlarının ciddi anlamda düşürülmesi ve Gayri Safi Yurtiçi Hasılda sağlanan artışlar, sosyal yardım çalışmalarında ciddi açılımlar gerçekleştirilmesine ve yoksul kesimin hayat standartlarının iyileştirilmesine önemli katkılar sağlamıştır. Zira 2002 yılında %1.35 olan gıda yoksulluğu oranı 2009 yılında %0.48'e; 2002 yılında %26.96 olan gıda ve gıda dışı yoksulluk oranı 2009 yılında %18.08'e indirilmiş; günlük 1 doların altında gelirle yaşayan toplum kesimi ise kalmamıştır. Yoksulluk ölçümünde dünya genelinde kullanılan bir kıstas olan günlük 4.3 doların altında gelirle yaşayan toplum kesimi oranında da ciddi iyileşmeler sağlanmış olup; 2002 yılında %30,30 olan bu oran 2011 yılında %2,79'a indirilmiştir. 2.15 doların altında gelirle yaşayan toplum kesimi oranı ise %3,04'ten sadece %0,14'e indirilmiştir.

Yoksullukla ilgili olan ancak bunu aşan bir gösterge niteliği taşıyan İnsani Gelişmişlik Endeksinde de ülkemiz son yıllarda bir üst seviyeye çıkmıştır. Malumunuz olduğu üzere Eğitim, Yaşam Beklentisi ve Gelire göre UNDP tarafından yayınlanan İnsani Gelişim Endeksi (HDI) ülkeleri 4 grupta toplamaktadır. Buna göre ülkeler Çok Yüksek İnsani Gelişmişlik, Yüksek İnsani Gelişmişlik, Orta İnsani Gelişmişlik ve Düşük İnsani Gelişmişlik kategorilerinde gruplandırılmaktadır. 2002 yılında ülkemiz Orta Düzey İnsani Gelişmişlik seviyesinde iken 2010 yılı itibarıyla Yüksek Düzey İnsani Gelişmişlik seviyesinde yer almaktadır.

Gerek yoksullukla mücadele gerekse İnsani Gelişimde sağladığı başarının sırrı, ekonomi politikalarının yanı sıra sosyal politika araçlarının etkin şekilde kullanılması ve sosyal alana ayrılan kaynakların ciddi anlamda artırılmasında yatmaktadır. Zira 2002 yılında sosyal yardım ve hizmetlere ayrılan kaynak 1 milyar 376 milyon TL iken, 2010 yılında ayrılan kaynak 14 milyar 677 milyon TL'ye yükseltilmiştir. Söz konusu harcamaların Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya oranı 2002 yılında %0,5 iken bu oran 2010 yılında %1,34'e, 2011 yılında 1,42'ye yükseltilmiştir.

Dezavantajlı kesimlerin yoksulluk riskini ortadan kaldırmaya yönelik hayata geçirilen sosyal yardım programlarından biri de Eşi Vefat Etmiş Kadınlar İçin Nakit Sosyal Destek Programıdır. Bu kapsamda 24.12.2012 tarihi itibarıyla 343.785 kişinin başvurusu alınmış olup, bunlardan 243.788 kişi bu yardımdan faydalanmaya başlamıştır. Bu kişilere toplam 371.492.750,00 TL kaynak aktarılmıştır.

Ayrıca vatandaşlarımızın "hak temelli" olarak "düzenli" bir biçimde sosyal yardımlardan yararlanması için "Asgari Gelir Desteği" modeli üzerindeki çalışmalarımız devam etmektedir.

SORU 4: Aynı ailedeki 4-5 kişinin aylık olarak toplam 300 TL ile geçinemeyeceği ortada iken, 2022 sayılı Kanun ve ilgili yönetmeliklerin bu durumda dahi engelli maaşı bağlanmasını önleyen hükümlerin değiştirilmesi için girişimde bulunacak mısınız?

CEVAP 4: Bakanlığımız bünyesinde, sosyal yardımlarda mükerrerliği önleyici, sosyal yardım programlarından faydalanan hedef kitleyi artırıcı ve daha çok kişiyi kapsayıcı şekilde düzenlemeleri içeren mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

SORU 5: 01 Ocak 2003 yılından bu yana yıllar itibari ile 2022 sayılı Yasa uyarınca kaç kişi maaş talebinde bulundu, bunların kaç kabul edilerek kendilerine maaş bağlandı?

CEVAP 5: Bilindiği üzere 2022 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlananlar için daha önce İl ve İlçe İdare kurulları tarafından muhtaçlık kararı verilirken, 662 sayılı KHK ile bu görev İl ve İlçe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına verilmiştir. Dolayısıyla mahallinde muhtaçlığı ret edilen vatandaşlarımıza ait başvuru evrakları Bakanlığımız bünyesinde bulunmadığından aylık bağlanamayanlar ile ilgili veriler de mevcut değildir.

2022 sayılı Kanun kapsamında aylık alanlar ile ilgili veriler yıllar itibariyle aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

YIL	65+ YAŞLILIK	%70 ÖZÜRLÜ	%40-69 ÖZÜRLÜ	18 YAŞ ALTI %40-69 ÖZÜRLÜ	Özürlü Silikozis Hastaları	TOPLAM
	KİŞİ	KİŞİ	KİŞİ	KİŞİ	KİŞİ	KİŞİ
2003	770.204	72.805	204.332			1.047.341
2004	792.046	79.811	220.600			1.092.457
2005	938.677	84.072	243.519			1.266.268
2006	927.077	82.891	233.910			1.243.878
2007	903.283	92.904	239.110	8.877		1.244.174
2008	867.035	114.518	255.990	28.631		1.266.174
2009	859.516	142.288	275.028	44.541		1.321.373
2010	848.826	168.559	290.558	55.727		1.363.670
2011	797.426	187.711	293.141	59.558	153	1.337.989
2012	668.351	201.670	298.617	59.517	200	1.228.355